

O PROJEKTU KRAS.RE.VITA

Izboljšanje stanja naravovarstveno najpomembnejših delov travnišč in barjanskih površin na Cerkniškem jezeru in Planinskem polju (akronim projekta: Kras.Re.Vita)

Vodilni partner projekta je Javni zavod Notranjski regijski park. Drugi partnerji v projektu so Zavod RS za varstvo narave, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Zavod Znanje Postojna ter občini Postojna in Logatec.

Cilj projekta je izboljšati stanje ciljnih habitatnih tipov in vrst na Natura 2000 območju Notranjski trikotnik, ki zajema območji Cerkniškega jezera in Planinskega polja. Projekt sledi izhodiščem Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014-2020 in je eden od prednostnih projektov za izvedbo v okviru Programa upravljanja območij Natura 2000.

POVZETEK AKTIVNOSTI PROJEKTA NA PLANINSKEM POLJU

V okviru projektnih nalog Zavoda Znanje Postojna so v organizacijski enoti Notranjski muzej delovali strokovni sodelavci Blaž Blažič, Nina Doles in Zarja Šinkovec. Delo je bilo osredotočeno predvsem na prizadevanja za izboljšanje stanja ohranjenosti habitatov vrst navadni netopir (*Myotis myotis*), travniška morska čebulica (*Scilla litardierei*) ter ptic kosec (*Crex crex*) in pisana penica (*Sylvia nisoria*). Vse zastavljene projektne aktivnosti Zavoda Znanje Postojna so bile izvedene do konca leta 2021. Hkrati bo glavnina izvedenih ukrepov pozitivno vplivala tudi na druge ogrožene živalske in rastlinske vrste, ki živijo na teh območjih.

Navadni netopir

V zvoniku cerkve sv. Marjete v Dolenji Planini se vsako leto združuje v porodniško kolonijo med 800 in 1.300 samic, kar predstavlja drugo največjo kolonijo te vrste v Sloveniji. Od leta 2004 podstreha zvonika nad zvonovi ni bila očiščena, zato se je na njej nabrala velika količina njihovih iztrebkov – gvana. V okviru projekta je bilo gvano odstranjeno dvakrat. Na razpisu izbran izvajalec Tomaž Malc s.p. iz Planine je izvedel mizarska dela za lažji dostop do podstrehe zvonika in s tem smo omogočili vzpostavitev sistema rednega odstranjevanja gvana. V okviru projekta so bili izvedeni tudi manjši izboljševalni ukrepi na treh drugih cerkvah ob Planinskem polju. Tekom projekta se je izvajal monitoring populacije netopirjev. Za popularizacijo netopirjev je bilo izvedenih več dogodkov. Dosežen in podpisan je tudi sporazum o ureditvi dolgoročne skrbi za projektno obravnavane kolonije netopirjev v župniji Planina pri Rakeku.

Izboljšanje stanja travnikov z modro stožko in bazičnih nizkih barij ter habitata kosca in pisane penice

V osrednjem delu Planinskega polja leži območje imenovano Trzne, kjer je zaradi omejene kmetijske rabe v preteklosti, obsežne opustitve kmetijske rabe v sedanosti ter zaradi velike namočenosti terena (depresija) prišlo do oblikovanja okoli 110 ha velike površine, ki združuje preplet mokrotnih travnikov z modro stožko in bazičnih nizkih barij ter predstavlja življenjski prostor ogroženih vrst travniške morske čebulice in ptice kosca. Robni deli tega območja pa se zaraščajo z lesnimi grmovnimi vrstami in predstavljajo življenjski prostor pisane penice. Za namen ohranjanja habitatnih tipov je bilo v projektnem letu 2019 odkupljenih 19,72 Ha zemljišč, kjer se bo dolgoročno zagotavljalo ogroženim vrstam primerno upravljanje. V okviru projekta je bilo zasutih tudi več izbranih manjših drenažnih jarkov. Vzpostavljena so bila tudi t. i. pogodbeno oziroma skrbniška varstva z več lastniki, kjer se bo z ukrepi KOPOP zagotavljalo dolgoročno trajnostno rabo travnikov.

Interpretacija Planinskega polja

V projektu so bile predvidene interpretativne in izobraževalne aktivnosti, ki bodo prispevale k večji prepoznavnosti Planinskega polja, tako pri nas, kot tudi v tujini. Na območju je po obstoječih javnih poteh vzpostavljena interpretacijska učna pot z več zankami. Delo in izvedba informativnih tabel je v zaključni fazi in večina tabel je že postavljenih. Občina Postojna ureja interpretacijsko izobraževalno središče v obnavljajočem Ravbarjevem stolpu v Planini. Občini Postojna in Logatec sta načrtovali in deloma že uredili več počivališč in parkirišč za obiskovalce. Dokončana je tudi zgibanka o naravi Planinskega polja namenjena obiskovalcem, ki je tiskana tudi v angleški različici. Prav tako je izdelan dokumentarni film o naravi Planinskega polja.

O DOKUMENTARNEM FILMU

Med več pozvanimi uveljavljenimi snovalci dokumentarnih filmov v Sloveniji je bil na razpisu leta 2019 za izvedbo izbran Matej Vranič. Z izbranim izvajalcem so sodelavci Notranjskega muzeja Postojna Blaž Blažič, Nina Doles, Zarja Šinkovec in Slavko Polak sodelovali pri oblikovanju končne verzije filma. Pri samem snemanju so sodelovali še številni občani. Izdelana je bila daljša 20 minutna različica filma z naslovom Notranjski trikotnik – Planinsko polje, različica z angleškimi podnapisi ter krajši dvo minutni promocijski spot. Delo je bilo dokončano ob koncu leta 2021. Za turistično promocijo Planinskega polja je predvideno predvajanje dokumentarnega filma v interpretacijsko izobraževalnem središču, ki ga ureja Občina Postojna v obnovljenem Ravbarjevem stolpu pri Planini. Do zaključka obnove Ravbarjevega stolpa bo film na ogled v Notranjskem muzeju Postojna. Krajši dvo minutni promocijski spot bodo oglaševali vsi projektni partnerji na njihovih spletnih straneh. Dokumentarni film je nastal v sklopu kohezijskega projekta Kras.Re.Vita, ki ga je sofinancirala Evropska Unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

Dokumentarni film: Notranjski trikotnik – Planinsko polje

Producent, scenarij, režija MATEJ VRANIČ, asistentka produkcije KARMEN SKORNŠEK, direktor fotografije MATEJ VRANIČ, operater drona BORIS BRANOVIČ, MATEJ VRANIČ, arhivski posnetki JURE NOVAK, snemalec zvoka in sinhronih šumov MATEJ VRANIČ, arhivski zvočni efekti LARS EDENIUS, glasba LEON FIRŠT, montaža in barvna korektura MATEJ VRANIČ, animacije in vizualni učinki JERNEJ ŽUPEVC, pisca besedila SLAVKO POLAK, MARJAN ŽIBERNA, pripovedovalec zgodbe BOŠTJAN DERMOL.

Avtor filma: Matej Vranič (1974) je slovenski profesionalni fotograf in filmski ustvarjalec. Svojo poslovno pot je začel kot samostojni fotograf. Zmagal je na natečaju Najboljša fotografija Slovenije in si prislužil še nekaj drugih nagrad. Prejel je naziv slovenski naravoslovni fotograf leta 2017. Svoje fotografije z motivi narave je objavljaval v številnih koledarjih, razglednicah, knjigah in revijah. Njegove podobe so bile razstavljene v mnogih lokalnih galerijah na prostem in na razstavah v organizaciji National Geographic Slovenija. Za revijo National Geographic Slovenija je pripravil številne fotozgodbe s tematiko divjih živali. Produciral in režiral je veliko glasbenih in komercialnih videov. Trideset let njegovega zasebnega zanimanja za živalski svet se je razvilo v profesionalno delo na področju fotografije divjih živali in kasneje snemanja. Njegova dokumentarca o divjih živalih Divja Slovenija (2021) in Ptice jezer, njihova vrnitev (2018) sta navdušila številne gledalce v domačih kinematografih in svetovnih televizijskih hišah ter bila nagrajena na mnogih uglednih filmskih festivalih širom sveta. Verjame, da s trdim delom in strastjo vedno pride do uspeha.

Foto: Slavko Polak

Posebna zahvala sodelavcem pri snovanju in snemanju filma: BLAŽ BLAŽIČ; NINA DOLES, ZARJA ŠINKOVEC, SLAVKO POLAK (Notranjski muzej Postojna), TANJA VASILEVSKA JAGUNIČ (Občina Postojna), JERNEJ ŽUPEVC, BORUT NOVAK, ZVONE SAMSA, TINA KRVINA, TOMAŽ MALC, KATARINA DOLINAR, JULIJA MALC, JURIJ CESAR, BORUT KOSTANTINOVICH, ZALA FRANČEŠKIN, AJDA PETKOVŠEK, GABER PETKOVŠEK, POLONA KOGOVŠEK, STOJAN MATIČIČ, TADEJA MATIČIČ, TONE KLEMEN, IVAN KLEMEN, EMIL KAVČIČ, SONJA PIRŠIČ, JOŽICA DRAŠČEK, JANA FABRICIO, JADRANKA LUŽNIK, SLAVICA BABIČ, MARIJA KLEMEN, SONJA KAVČIČ, kmetija ZAJC.